

Warszawa, 17 lipca 2024 r.

List otwarty
do Pani Pauliny Hennig-Kloski, Ministry Klimatu i Środowiska
w sprawie niezwłocznego przeprowadzenia rzetelnych konsultacji publicznych aktualizacji
Krajowego Planu w dziedzinie Energii i Klimatu

Polska stoi przed koniecznością pilnego przyspieszenia transformacji energetycznej oraz budowy gospodarki neutralnej klimatycznie w sposób odpowiedzialny społecznie. Odpowiednio zaprojektowane działania wzmocnią nasze bezpieczeństwo i długookresową odporność na szoki klimatyczne, społeczne i gospodarcze. Przygotowanie skutecznej odpowiedzi na te bezprecedensowe wyzwania wymaga uwzględnienia perspektyw wszystkich sektorów oraz grup społecznych. Apelujemy do Ministerstwa Klimatu i Środowiska o przeprowadzenie bez zbędnej zwłoki rzetelnych konsultacji publicznych aktualizacji *Krajowego Planu w dziedzinie Energii i Klimatu* (dalej: *Krajowy Plan*) zgodnie z art. 10 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1999 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie zarządzania unią energetyczną i działaniami w dziedzinie klimatu.

Polska wciąż przygotowuje aktualizację *Krajowego Planu*. Pomimo wyznaczenia w art. 14 ust. 2 ww. rozporządzenia daty 30 czerwca 2024 r. jako ostatecznego terminu przedłożenia tego dokumentu Komisji Europejskiej, nasz kraj nie wywiązał się z tego obowiązku. Powstałe opóźnienie nie może być jednak powodem pominięcia konsultacji publicznych ani przeprowadzenia ich w sposób fasadowy. Przedkładając Komisji Europejskiej zaktualizowany *Krajowy Plan*, zgodnie z art. 10 ww. rozporządzenia, każde państwo członkowskie powinno dołączyć dowody na to, że przeprowadziło konsultacje. Szereg wymogów w zakresie zapewnienia odpowiedniego udziału społeczeństwa w podejmowaniu decyzji nakłada na nas także ratyfikowana przez Polskę w 2003 roku Konwencja z Aarhus, szczególnie jej art. 5 ust. 7 oraz art. 7. Przeprowadzenie rzetelnych konsultacji publicznych jest zatem nieodłącznym elementem procesu aktualizacji *Krajowego Planu*.

Choć przygotowanie aktualizacji *Krajowego Planu* wynika ze zobowiązań unijnych, proces ten nie powinien być traktowany wyłącznie jako spełnienie pewnych wymogów formalnych, ale jako szansa na uporządkowanie zarządzania transformacją energetyczną w Polsce. Rząd nie przedstawił dotąd klarownego harmonogramu, nie tylko w zakresie dokończenia aktualizacji *Krajowego Planu*, ale także dalszych prac nad innymi dokumentami o kluczowym znaczeniu dla transformacji klimatyczno-energetycznej, w tym zaktualizowanej *Polityki Energetycznej Polski do 2040 r.* Polska jest także jedynym państwem Unii, które wciąż nie przygotowało długoterminowej strategii określającej nasz wkład w osiągnięcie neutralności klimatycznej UE do 2050 r.

Zaprojektowanie kompleksowej polityki energetycznej pozostaje wyzwaniem, gdyż wiąże się z oficjalnym zadeklarowaniem celów energetyczno-klimatycznych Polski na najbliższe dekady, przy uwzględnieniu skali i tempa prowadzenia działań transformacyjnych oraz interesów wszystkich stron i sektorów uczestniczących w transformacji. Proces ten jest bez wątpienia złożony i trudny. Niemniej, opracowanie wizji, celów, a także kierunków działań, powinno nastąpić w procesie szerokiego, włączającego dialogu ze wszystkimi interesariuszami.

Konieczne jest zatem szybkie uruchomienie rzetelnego procesu konsultacji publicznych pełnej aktualizacji *Krajowego Planu*, uwzględniającej tzw. scenariusz ambitny WAM (ang. *with additional measures*), w tym publikacja wyników modelowania stanowiącego podstawę dla proponowanych scenariuszy. Niezbędne jest także zapewnienie odpowiednio długiego czasu trwania konsultacji,

a następnie opracowanie i opublikowanie raportu, w którym zostaną przedstawione zgłoszone uwagi oraz stanowisko Rządu w sprawie ich przyjęcia lub odrzucenia, wraz z uzasadnieniem.

Konsultacje publiczne są jednym z najważniejszych etapów tworzenia nowoczesnych polityk publicznych i gwarantem ich wysokiej jakości. Poprawiają one jakość tworzonych rozwiązań, pozwalają na lepsze rozpoznanie stanowisk wszystkich zainteresowanych stron oraz finalnie, na znalezienie najlepszego rozwiązania, zapewniając udział społeczeństwa w procesie tworzenia polityk publicznych i pozostawiając jednocześnie decyzyjność władzy wykonawczej. Konsultacje publiczne wesprą więc stronę rządową w odpowiednim zaprojektowaniu ambitnej polityki energetycznej, zwiększą jej potencjał implementacyjny, przy jednoczesnym poszerzeniu akceptacji społecznej.

Konsultacje publiczne nie są jedyną formą zaangażowania interesariuszy w proces tworzenia polityki energetyczno-klimatycznej państwa. Niezależnie od konsultacji poszczególnych dokumentów, niezbędne jest stworzenie trwałego forum dialogu. Jest to szczególnie istotne, biorąc pod uwagę skalę zmian, które w nadchodzących latach będą zachodziły równoległe w różnych sektorach gospodarki w ramach procesu transformacji do neutralności klimatycznej.

Dlatego apelujemy do Ministerstwa Klimatu i Środowiska o uruchomienie ustrukturyzowanego, wielopoziomowego, długofalowego dialogu dotyczącego polityki klimatyczno-energetycznej kraju. Dialog ten pozwoli na wspólną refleksję nad działaniami niezbędnymi do przeprowadzenia transformacji w sposób odpowiedzialny społecznie oraz dopasowany do potrzeb polskiej gospodarki. Trwałe forum dialogu może stać się podstawą dla współpracy i zrozumienia w ramach organizowanych w przyszłości konsultacji publicznych konkretnych rozwiązań programowych i prawnych, z korzyścią dla poziomu merytorycznego oraz terminowości tych procesów. Należy również podkreślić, że zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1999, uruchomienie wielopoziomowego dialogu jest obowiązkiem państw członkowskich UE, przy czym dialog ten jest procesem odrębnym od konsultacji publicznych *Krajowego Planu*.

Deklarujemy aktywny udział w procesie konsultacji publicznych aktualizacji *Krajowego Planu* oraz gotowość do zaangażowania w ustrukturyzowany, wielopoziomowy dialog na rzecz wypracowania i realizacji kompleksowej oraz społecznie akceptowalnej polityki energetycznej Polski na najbliższe dekady.

Otrzymuje:

Pani Paulina Hennig-Kloska, Ministra Klimatu i Środowiska

Do wiadomości:

Pan Donald Tusk, Prezes Rady Ministrów

Pani Marzena Czarnecka, Minister Przemysłu

Pani Katarzyna Pełczyńska-Nałęcz, Minister Funduszy i Polityki Regionalnej

Pan Jakub Jaworowski, Minister Aktywów Państwowych

Pan Krzysztof Paszyk, Minister Rozwoju i Technologii

Pan Maciej Bando, Podsekretarz Stanu, Pełnomocnik Rządu ds. Strategicznej Infrastruktury Energetycznej

Sygnatariusze:

1. Fundacja ClientEarth Prawnicy dla Ziemi
2. Fundacja Frank Bold
3. Fundacja Habitat for Humanity Poland
4. Fundacja Instrat
5. Fundacja Instytut na rzecz Ekorozwoju (InE)
6. Fundacja Instytut Reform
7. Fundacja Instytut Zielonej Gospodarki (IZG)
8. Fundacja na rzecz Efektywnego Wykorzystania Energii (FEWE)
9. Fundacja Naukowa Instytut Badań Strukturalnych (IBS)
10. Fundacja Promocji Pojazdów Elektrycznych (FPPE)
11. Fundacja ReSource Poland
12. Fundacja Wind Industry HUB
13. Fundacja WWF Polska
14. Koalicja Klimatyczna
15. Konfederacja Lewiatan
16. Polska Organizacja Rozwoju Technologii Pomp Ciepła (PORT PC)
17. Polski Klub Ekologiczny Okręg Mazowiecki
18. Polskie Stowarzyszenie Energetyki Wiatrowej (PSEW)
19. Polskie Stowarzyszenie Fotowoltaiki (PSF)
20. Polskie Stowarzyszenie Nowej Mobilności (PSNM)
21. Stowarzyszenie Branży Fotowoltaicznej Polska PV (SBF Polska PV)
22. Stowarzyszenie Ekologiczne EKO-UNIA
23. Stowarzyszenie Energii Odnawialnej (SEO)
24. Stowarzyszenie Fala Renowacji
25. Stowarzyszenie Pracownia na Rzecz Wszystkich Istot
26. Stowarzyszenie Producentów Cementu (SPC)
27. Stowarzyszenie Producentów i Importerów Urządzeń Grzewczych (SPIUG)
28. Unia Metropolii Polskich
29. Unia Miasteczek Polskich
30. Wspólnota Robocza Związków Organizacji Socjalnych (WRZOS)
31. Związek Pracodawców - Producentów Materiałów dla Budownictwa
32. Związek Stowarzyszeń Polska Zielona Sieć (PZS)

